

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

บุศรา เข็มทอง

นิติกรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

ในสังคมปัจจุบันสื่อต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมากยิ่งขึ้น แต่สื่อที่มีความเหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนกลับมีอยู่เป็นจำนวนน้อยและการผลิตสื่อที่มีความปลอดภัยและสร้างสรรค์ให้กับสังคมยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ จึงทำให้สื่อที่มีคุณภาพไม่เป็นที่นิยมของผู้ผลิตและผู้ให้การสนับสนุนการผลิตสื่อ ดังนั้นจึงทำให้สื่อที่มีคุณภาพขาดเงินทุนในการผลิตเนื่องจากการเผยแพร่สื่อที่มีคุณภาพมีความจำเป็นที่จะต้องมีแหล่งเงินทุนที่ให้การสนับสนุนเพื่อใช้ในการผลิต การพัฒนาและเผยแพร่สื่อที่มีคุณภาพจะส่งเสริมการเรียนรู้และพฤติกรรมที่ดีของเด็กและเยาวชน รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวด้วย

ดังนั้น เพื่อให้มีแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2558 และมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม 2558 เป็นต้นไป โดยให้กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์มีฐานะเป็นนิติบุคคล เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ คือ ปัจจุบันสื่อต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมากขึ้น สื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนมีจำนวนน้อย การผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์มีข้อจำกัดหลายประการ ทั้งไม่เป็นที่นิยมของผู้ผลิตและผู้สนับสนุนการผลิตสื่อ ทำให้ขาดเงินทุนในการผลิตและการเผยแพร่สื่อที่มีคุณภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการผลิต การพัฒนาและการเผยแพร่สื่อที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพฤติกรรมที่ดีของเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสื่อ สมควรจัดตั้งกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการดำเนินการดังกล่าว ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญ โดยสังเขปได้ ดังนี้

1. คำนิยาม

ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้มีการให้คำจำกัดความที่สำคัญไว้ ดังนี้

1) “สื่อ” หมายความว่า สิ่งที่ทำให้ปรากฏด้วยสิ่งที่ทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร เครื่องหมาย ภาพ หรือเสียง ไม่ว่าจะจัดทำในรูปแบบของเอกสาร สิ่งพิมพ์ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ การแสดง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ในระบบคอมพิวเตอร์ หรือได้จัดทำในรูปแบบอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

2) “สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” หมายความว่า สื่อที่มีเนื้อหาส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และความมั่นคง ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ทักษะการใช้ชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน และส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวและสังคม รวมถึงการส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามัคคี และสามารถใช้ชีวิตในสังคมที่มีความหลากหลายได้อย่างเป็นสุข

- 3) “กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- 4) “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- 5) “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- 6) “คณะกรรมการประเมินผล” หมายความว่า คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน
- 7) “ผู้จัดการ” หมายความว่า ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เป็นต้น

2. รัฐมนตรีรักษาการ

พระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นผู้รักษาการ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

3. วัตถุประสงค์ของกองทุน

ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นเรียกว่า “กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” กองทุนมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เป็นนิติบุคคล และรายได้ของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน กิจการของกองทุนไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน โดยผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างของกองทุนต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือในจังหวัดอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) รณรงค์ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- 2) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนโดยเฉพาะเด็ก เยาวชนและครอบครัวมีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ เฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ และสามารถใช้อสื่อในการพัฒนาตนเองชุมชนและสังคม
- 4) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- 5) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย อบรม พัฒนาองค์ความรู้และการสร้างนวัตกรรมด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- 6) ส่งเสริมบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรสาธารณประโยชน์ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสื่อให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- 7) ดำเนินการและส่งเสริมให้มีสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง

4. อำนาจกระทำการของกองทุน

ให้กองทุนมีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ของกองทุนและให้รวมถึง

- 1) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ
- 2) ก่อตั้งสิทธิ หรือกระทำนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร
- 3) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน

4) กระทบการอื่นใดบรรดาที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน

5. เงินและทรัพย์สินของกองทุน

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- 1) เงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม
- 2) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- 3) เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษตามคำพิพากษาผู้ละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์จำนวนกึ่งหนึ่งที่ตกเป็นของกองทุน โดยการส่งเงินค่าปรับเข้ากองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- 4) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
- 5) ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินกิจการ หรือสิทธิประโยชน์ของกองทุน
- 6) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
- 7) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมาย
- 8) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากทรัพย์สินของกองทุน

6. องค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุน

ในการบริหารกิจการของกองทุนให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการและเลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในหลายด้าน ได้แก่ กฎหมาย ศิลปวัฒนธรรม การศึกษา การพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว สุขภาพจิต คนพิการและผู้สูงอายุ การคุ้มครองผู้บริโภค ด้านละหนึ่งคน และด้านสื่อสารมวลชน จำนวนสองคน โดยให้ผู้จัดการเป็นเลขานุการ และให้ผู้จัดการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

7. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุน

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกองทุนให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

- 1) กำหนดนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- 2) ออกประกาศกำหนดลักษณะของสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์
- 3) กำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาและสร้างทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมการใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ชุมชน และสังคม

4) กำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังสื่อ

5) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ รวมทั้งภาคเอกชน ในการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

6) ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุน

7) ออกข้อบังคับว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินแก่โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ การจัดแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงาน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงาน การคัดเลือกผู้จัดการ การปฏิบัติงานและการมอบอำนาจของผู้จัดการ การบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของสำนักงาน และการตรวจสอบภายในของกองทุน และการกำหนดอัตราค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการของกองทุน

8) กำหนดจำนวน ตำแหน่ง ระยะเวลาจ้าง อัตราเงินเดือนและค่าจ้าง เงินเดือนของเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง รวมถึง แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์และคณะอนุกรรมการอื่น ตามที่เห็นสมควรเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย เป็นต้น

และในการออกประกาศกำหนดลักษณะของสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ รวมถึงการออกข้อบังคับว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินแก่โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์นั้นให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

8. คณะกรรมการสรรหา

1) ให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่ง ทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย

1.1) ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน

1.2) นายกษัตริย์ศึกและโททศน์ไทย

1.3) นายกษัตริย์ศึกและผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย

1.4) ผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากแต่ละคณะคณะละหนึ่งคน ได้แก่ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยวัฒนธรรมแห่งชาติ

1.5) ผู้แทนซึ่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ จำนวนหนึ่งคน

1.6) ผู้แทนซึ่งเป็นอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม จำนวนหนึ่งคน

กรรมการสรรหาที่มาจากคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่กล่าวมาข้างต้นต้องเป็นผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการขององค์กรนั้น โดยให้ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมแต่งตั้งผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรมคนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการในการดำเนินการสรรหา

2) ให้คณะกรรมการสรรหา มีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย เป็นจำนวนสองเท่าของแต่ละด้านเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยได้รับความยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น ทั้งนี้ ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุที่ให้อำนาจในการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว โดยกรรมการสรรหาไม่มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการ และให้รายละเอียดของขั้นตอนและวิธีการสรรหาให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด และเมื่อคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิครบตามจำนวนแล้ว ให้หน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาสิ้นสุดลง

9. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

1) ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะกรรมการสรรหาเสนอให้ครบจำนวน ทั้งนี้ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ได้รับเลือกในแต่ละด้านเป็นผู้ที่ได้รับการบรรจุในบัญชีรายชื่อสำรองของแต่ละด้านนั้น ๆ

2) การดำรงตำแหน่งของผู้ทรงคุณวุฒิ กำหนดไว้ ดังนี้

2.1) ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านใดพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิในบัญชีรายชื่อสำรองของด้านเดียวกันนั้นเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน หากไม่มีบุคคลในบัญชีรายชื่อหรือบุคคลนั้นไม่ประสงค์ดำรงตำแหน่งแทน ให้ดำเนินการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้ และในกรณีนี้ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่

2.2) เมื่อครบกำหนดตามวาระที่กฎหมายกำหนด หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขั้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

2.3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

10. คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

1) คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการเงิน ด้านกฎหมาย ด้านพัฒนาสังคมหรือด้านจิตวิทยา ด้านวัฒนธรรม และด้านสื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน เป็นอนุกรรมการ และให้ผู้จัดการเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

2) คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

2.1) ควบคุมการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

2.2) พิจารณานุมัติโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากกองทุนตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

2.3) ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากกองทุน

2.4) ระดมเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ เข้าสู่กองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

2.5) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการจัดทำข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของสำนักงาน รวมทั้งการกำหนดจำนวนตำแหน่ง ระยะเวลาจ้าง อัตราเงินเดือน และค่าจ้าง เงินเดือนของเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง รวมถึง ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

3) คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในการประชุมต้องจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยทุกสองเดือน

11. อำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

1) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์และคณะอนุกรรมการอื่นตามที่เห็นสมควร

2) เสนอนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์แผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุน รวมทั้งศึกษา วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินการของกองทุนต่อคณะกรรมการ และจัดทำบัญชีและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุน

3) ให้คำแนะนำแก่ผู้ผลิตสื่อในการผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ รวมถึงดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์และคณะอนุกรรมการอื่น มอบหมาย

12. การดำเนินงานของกองทุน

1) กองทุนต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในและรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง โดยในการตรวจสอบภายใน ให้มีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายใน และให้รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

2) ให้กองทุนจัดทำงบการเงินพร้อมทั้งรายละเอียดประกอบภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ดำเนินการตรวจสอบรับรองงบการเงินของกองทุน

3) ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ให้กองทุนทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้ว งบการเงิน และรายงานของผู้สอบบัญชี พร้อมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประเมินผลต่อคณะกรรมการในทุกรอบปี

13. ผู้จัดการกองทุน

1) ในการบริหารงานของกองทุน ให้กองทุนมีผู้จัดการคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งและผู้จัดการต้องเป็นผู้สามารถทำงานให้แก่กองทุนได้เต็มเวลา โดยการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการกำหนดเงื่อนไขการทดลองปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้จัดการ ให้เป็นไปตามสัญญาจ้างที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้มีระยะเวลาการจ้างคราวละไม่เกินสี่ปี และเมื่อครบกำหนดอายุสัญญาจ้างแล้ว คณะกรรมการจะต่ออายุสัญญาจ้างอีกก็ได้แต่ต้องไม่เกินสี่ปี และให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดเงินค่าจ้าง ค่าตอบแทน และเงินอื่น ๆ

2) ให้ผู้จัดการเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงานและรับผิดชอบการบริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และตามกฎหมาย ข้อบังคับและนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด และให้ผู้จัดการเป็นผู้แทนของกองทุน ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ซึ่งผู้จัดการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

14. คณะกรรมการประเมินผล

1) ให้มีคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการเงิน ด้านสื่อสารมวลชน ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกฎหมาย และด้านการประเมินผล โดยในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการประเมินผลจำนวนสองคน ให้คณะกรรมการประเมินผลแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรเป็นเลขานุการ โดยคุณสมบัติการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การประชุมและการรับเบี้ยประชุมของคณะกรรมการประเมินผลให้เป็นไปตามที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดไว้โดยอนุโลม

2) คณะกรรมการประเมินผลมีอำนาจหน้าที่ ประเมินผลด้านนโยบายและการกำหนดกิจกรรมของกองทุน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน และรายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการในทุกรอบปี และมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผลได้ รวมถึง อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดได้ตามที่เห็นสมควรตามกฎหมาย

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

จากการศึกษาพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 จะเห็นได้ว่าสาระสำคัญอันเป็น “เหตุผล” ที่มาของกฎหมายกองทุนฯ นี้ ได้อธิบายถึงสาเหตุหลัก ๆ 3 ประการ คือ (1) สื่อมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน (2) สื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนมีจำนวนน้อย (3) การผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์มีอุปสรรคและข้อจำกัดหลายประการ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีแหล่งเงินทุนในการผลิตและเผยแพร่สื่อที่มีคุณภาพ ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้มีกองทุนเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาสื่อที่มีคุณภาพและมีเนื้อหาสาระที่ตอบสนองต่อการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็ก และเยาวชน นั่นเอง ในขณะที่เกี่ยวกับบทบาทของรัฐในการบริหารจัดการสื่อในสังคมไทยจากระบบควบคุมกลับกลายมาเป็นการคุ้มครอง กำกับดูแลและเน้นการส่งเสริมเป็นหลักสำคัญ ดังนั้นกฎหมายฉบับนี้จึงแสดงให้เห็นถึงซึ่งบทบาทของรัฐในด้านการสนับสนุนส่งเสริมในการพัฒนาสื่อและผู้รับสื่อและยังเป็นการแสดงถึงเจตจำนงของรัฐในการปฏิรูปสื่อและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่อย่างไรก็ตามการจัดทำกองทุนรวมถึงการบริหารจัดการกองทุนต้องมีการจัดการอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทของรัฐและสังคมในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- ราชกิจจานุเบกษา. (2559). พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558. สืบค้น 12 เมษายน 2559 จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2558/A/021/30.PDF>
- สำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม. (15 มกราคม 2559). กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ความหวังใหม่ของคนไทย. สืบค้น 12 เมษายน 2559 จาก http://www.m-culture.go.th/surveillance/ewt_news.php?nid=1171&filename=index
- อิทธิพล ปรีดีประสงค์. (2559). กฎหมายกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ตอนที่ 1:ที่มาก่อนที่จะพิจารณาถึงแนวทางอันเป็นไปที่ควรจะเป็น. สืบค้น 12 เมษายน 2559 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/486561>